

ויצטרכו בגדי כהונה, אלא שמסמיכות הכתוב 'אחרים והוציא' למד עוד, שבעלי מומים כשרים להרמת הדשן (תוס' רא"ש ותוס' ישנים; ריטב"א), ויש שכתב, שדעת רבי אליעזר שהפסוק 'בגדים אחרים' מתפרש כפשוטו, שהמוציא את הדשן לובש בגדי חול (רמב"ן ויקרא ו, ד).

בְּגָדִים שְׂפָשֵׁל בְּהֵן קִדְרָה לְרַבּוֹ לֹא יִמְזוֹן בְּהֵן כּוֹס לְרַבּוֹ, שהחלפת הבגדים אינה חובה אלא דרך ארץ (רש"י ויקרא ו, ד), שמידת דרך ארץ הוא שלא לעבוד עבודות אחרות בבגדים שהוציא בהם את הדשן, ואם כן יכול הכהן לאחר שהוציא שלא להשתמש בבגדים שהוציא בהם את הדשן לעבודות אחרות, ומתוך שאמרה התורה 'ופשט ולבש', והרי פשיטת הבגדים קודם הוצאת הדשן אינה צורך דרך ארץ, מוכח שכל הפסוק אינו חובה (גור אריה שם, בפ' הראשון), ויש שכתבו, שהחלפת הבגדים היא חובה (ריטב"א; רמב"ן ויקרא שם). ויש שביאר, שכיון שאין להשתמש בבגדים שהוציא בהם את הדשן לשאר עבודות, מוכרח להחליף לבגדים פחותרים קודם שיוציא את הדשן בכדי שלא לפסול את בגדי הכהונה לשאר העבודות, שאסור להוריד בגדי כהונה מקדושתן (הערות הגר"ש אלישיב).

ותרומת הדשן, כיון שאינו אלא מחתה אחת ליום, אינו מלכלך את הבגדים (רש"י לעיל יב, ב), ויש שכתב, שאף בתרומת הדשן צריך לבישת בגדים פחותרים (רש"י וריטב"א שם בשם יש מפרשים; רמב"ם תמידין ב, י; חינוך מצוה קלא), שהכתוב 'לבש' מלמד שהכתוב 'ופשט ולבש' מתפרש על תרומת הדשן שלפניו בפסוק, שכבר קודם תרומת הדשן לבש בגדים אחרים (כסף משנה תמידין שם), או, שההיקש 'בגדי' חוזר ומלמד שכשם שבהוצאת הדשן צריך בגדים פחותרים, כן הדין גם בתרומת הדשן (שו"ת הרדב"ז ה, יב, [אלף שפה] בדעת הרמב"ם), ולדעתם כהן שתרם את הדשן ורוצה גם להוציא את הדשן, אינו צריך להחליף בגדים, כיון שכבר לובש בגדים פחותרים (מנחת חינוך מצוה קלא אות ח). ויש שכתב, שבתרומת הדשן צריך בגדים פחותרים, ולהוצאת הדשן צריך להחליף לפחותרים מאותם שלבש לתרומת הדשן (מאירי, בשם יש מכריעין).

מִזֵּין שְׂלֵא יְהֵא דְרָר קוֹדֵם לְמִכְנָסִים שְׂנֵאמֵר וּמִכְנָסֵי בַד יִלְבֵּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ, שאף בכהן הדיוט צריך להקדים את המכנסיים, ואין ללמוד מהאמור בכהן גדול ביום הכיפורים (ויקרא טז, ג) 'ומכנסי בד יהיו על בשרו', שדרשו (להלן כה, א, סנהדרין מט, ב) שלא יהיה דבר קודם למכנסיים, כיון שחלוקים דיני כהן גדול מכהן הדיוט בכמה ענינים (תוס'). ויש שכתב, שניתן ללמוד מכהן גדול, ושנה הכתוב גם בכהן הדיוט ללמד שהסדר מעכב (גבוהת ארי). ויש שכתבו, שהלימוד שלא יהיה דבר קודם למכנסיים בכהן הדיוט הוא מהכתוב בכהן גדול (תורת כהנים צו, ב, ג; רבינו אליקים, וראה רש"ש).

נִימָא כְּתָנָאִי, בביאור מחלוקתם ראה בביאורנו לעיל (יב, ב) דה"ה שתי תשובות) ואליך.

כְּדִי לְהַרְבוֹת בְּכִכְיָה, שלימדם לקח מעגלה ערופה, שאם באופן שנמצא חלל בכל מקום ולא נודע מי הכהן, הקפידה התורה וחיובה בעגלה ערופה, כ"ש שהקפידה על הנהרג במקום קדוש ונודע מי המכה (ריטב"א). ויש שכתב, שיש ללמוד מעגלה ערופה שנעשית בעסק רב בכדי שלא יבוא להתרגל למקרים מאין אלו, אף אנוחנו נתבונן בשל מי הגענו למצב שפל זה, האם ירושלים, כלומר כל אנשי העיר, או העזרות, שהם הכהנים שומרי התורה והדת, שאנשי העיר אומרים שהכהנים אשמים שלא העירו את האנשים על התורה והיראה, והכהנים אומרים שמחמת אנשי העיר שירד כבוד התורה בעיניהם ואינם נשמעים לקול המוכיחים לא יכלו להוכיחם, ובכיתים היתה על מצב הדת (לבוש מרדכי בפתיחה למס' ב"ק).

הָרִי הוּא כְּפָתְרָתָם, מיתת בני תכפר (רש"י לעיל ע"א), כיון שא"א להביא עגלה ערופה, יהיה בני כפרה עבורכם (מהרש"א).

איבעיא להו שפיכות דמים הוא דיל, לא הקשתה הגמ' כיצד גברה טהרת כלים על רחמי האב, משום שידעה שהטהרה חמורה אצלם וגברה על רחמי האב, אלא שהוקשה להם שרציחה אמורה להיות חמורה יותר מטהרת כלים, וע"כ הסתפקו האם שפיכות דמים זל בעיניהם או שהחמירו יותר בטהרת כלים (לקט שיחות מוסר [לר"א שר] א, ואתתן).

כְּדָרְךָ יוֹם הַכַּפּוּרִים שְׂפּוּשֵׁט בְּגָדֵי קוֹדֵשׁ וְלוֹבֵשׁ בְּגָדֵי חוּל - שהכהן הגדול משנה את בגדיו בין עבודה לעבודה מבגדי זהב לבגדי לבן או מבגדי לבן לבגדי זהב, כמו כן הכהן שהרים את הדשן אם רוצה מיד לאחריו להוציא את הדשן, צריך לפשוט את בגדי הקודש וללבוש בגדי חול, שהרי אין לכהן הדיוט בגדים אחרים (רש"י; ראב"ד על התורת כהנים צו ב, ו), ויש שכתבו, שאין בכוננת הברייתא ללמוד מכהן גדול, אלא מהכתוב 'בגדים אחרים' שבפשוטו הכוונה לבגדי חול, ודברי הברייתא 'כדרך יום הכיפורים' אינו אלא לדמיון בעלמא (תוס' רא"ש; ריטב"א, וראה בתוס' ישנים שלא גרס כדרך וכו'). ויש שכתבו, שדברי הגמ' שפושט בגדי קודש וכו' הם המשך ללימוד מכהן גדול, שכשם שהכהן גדול כשיוצא מהעזרה לביתו פושט מעליו את בגדי הקודש ולובש בגדי חול, כן ישנה כהן הדיוט בין הרמת הדשן להוצאת הדשן (רבינו חנאל), או שכשם שהכהן גדול שיוצא לקרות בתורה יכול ללבוש בגדי חול משלו [כמבואר להלן (סח, ב)] כן ישנה וכו' (רבינו אליקים, וכע"ז רבינו הלל על התורת כהנים שם).

רְבִי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר אַחֲרֵים וְהוֹצִיא לִימָד עַל הַכֹּהֲנִים בְּעֲלֵי מוֹמִין שְׂכַשְׁרִין לְהוֹצִיא הַדֶּשֶׁן - שהכתוב 'אחרים' אינו נסוב על הכתוב לפניו 'בגדים' כדעת ת"ק, אלא על הכתוב שלאחריו 'הוציא' (רש"י; רבינו אליקים), ורבי אליעזר אינו חולק על ההיקש של 'בגדיו בגדים' המלמד שצריך החלפת בגדים להרמת הדשן